

Analiza cantitativă a rezultatelor fișelor de implicare

SCOPUL STUDIULUI ȘI METODOLOGIA DE CERCETARE

Studiul „Analiza cantitativă a rezultatelor fișelor de implicare” este elaborat al treilea an în cadrul proiectului „Școala Mea” și analizează aspecte ce țin de procesul educațional. Colectare datelor necesare pentru realizarea estimărilor a fost efectuată prin completarea fișelor de implicare de către respondenții (elevi ai claselor 7-12, părinți ai elevilor și cadre didactice și administrația școlii) din cele 20 de școli, ce au fost selectate în baza unui concurs deschis. Fișele de implicare reprezintă chestionare ce cuprind întrebări care țin de procesul de studii. Întrebările din chestionar au fost divizate în 5 secțiuni, care se referă la: (i) informarea despre activitățile școlii, (ii) bugetul, (iii) implicarea în activitățile instituției educaționale, (iv) oferta curriculară și (v) mediul școlii. Chestionarea elevilor, părinților și a cadrelor didactice a fost realizată în perioada mai-iunie 2016. Cercetarea a fost efectuată în 12 unități teritorial-administrative (17 din spațiul rural și 3 din zonele urbane). Fișele de implicare au fost completate de 2511 elevi (dintre care 59,6% studiază în școlile din mediul rural, iar 40,4% în școlile din mediul urban), de 1330 părinți (la 89,7% din părinți, copii studiază în mediul rural, iar la 10,3% din părinți, copii învață la instituțiile educaționale din mediul urban) și de 370 cadre didactice (86,8% dintre aceștia activează în mediul rural, iar 13,2% lucrează în mediul urban).

Tabel 1. Caracteristicile respondenților ce au completat fișele de implicare

LOCALITATEA	INSTITUȚIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT	FIȘE DE IMPLICARE		
		completate de elevi	completate de părinți	completate de cadre didactice
Gimnaziul „Alexandru Ioan Cuza”	Roșu, raionul Cahul	42	28	14
Gimnaziul „Andrei Chivrița”	Valea Mare, raionul Ungheni	84	85	22
Gimnaziul „Constantin Negruzzi”	Târnova, raionul Dondușeni	103	102	20
Gimnaziul „Dimitrie Cantemir”	Cornești, raionul Ungheni	77	83	21
Gimnaziul „Eugen Coșeriu”	Catranâc, raionul Fălești	48	50	8
Gimnaziul „Eva Gudumac”	Tătărăuca Veche, raionul Soroca	64	63	12
Gimnaziul Făleștii Noi	Făleștii Noi, raionul Făleștii Noi	81	56	15
Gimnaziul „George Coșbuc”	Andrușul de Jos, raionul Cahul	43	44	13
Liceul teoretic „Ion Creangă”	Cahul	165	54	28
Liceul teoretic „Ion Creangă”	Puhoi, raionul Ialoveni	158	43	20
Gimnaziul Mănoilești	Mănoilești, raionul Ungheni	121	127	27
Liceul teoretic „Mihai Eminescu”	Anenii Noi	200	40	15
Liceul teoretic „Mihai Eminescu”	Sipoteni, raionul Călărași	237	234	42
Gimnaziul „Nicolae Botgros”	Bădicul Moldovenesc, raionul Cahul	42	19	15
Liceul teoretic „Mihai Viteazul”	Chișinău	650	43	6
Liceul teoretic „Nestor Vornicescu”	Lozova, raionul Strășeni	99	42	18
Liceul teoretic Recea	Recea, raionul Râșcani	109	70	23
Gimnaziul Roșietici	Roșietici, raionul Florești	57	65	14
Gimnaziul Schineni	Schineni, raionul Soroca	32	49	14
Liceul teoretic „Silvian Lucaci”	Costești, raionul Râșcani	99	33	23

Sursa: datele din fișele de implicare

După recepționarea fișelor de implicare ce au fost completate, răspunsurile din chestionare au fost codificate. Acest procedeu a constat în atribuirea răspunsurilor a unor valori numerice. Pentru identificarea conexiunilor statistice dintre variabile, care sunt reprezentate de întrebările din fișe, s-a aplicat modelul *Probit ordonat* (Ordered Probit).

REZULTATELE ANALIZEI

În general există o anumită stare de satisfacție față de procesul de predare. Astfel, aproape 90% dintre elevii chestionați consideră că modul în care profesorii planifică procesul de predare corespunde necesităților lor. De asemenea, atât elevii și părinții, cât și profesorii cred că în cadrul instituțiilor educaționale sunt oferite cunoștințele necesare pentru viitoarele necesități de carieră.

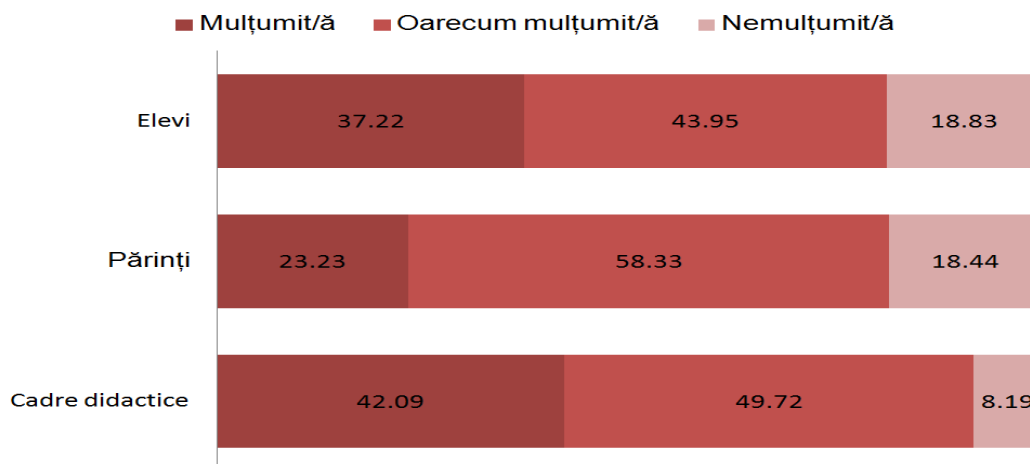
Tabelul 2. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „Cum evaluați mediul școlii în ceea ce privește oferirea cunoștințelor relevante pentru necesitățile tale de carieră?”, %

OPȚIUNEA	ELEVI	PĂRINȚI	PROFESORI
Mulțumiți	40,9	37,5	39,8
Mulțumiți într-o anumită măsură	48,8	56	57,1
Nemulțumiți	10,3	6,5	3,1

Sursa: datele din fișele de implicare, calculele EG

Analiza datelor a arătat că există anumite diferențe între percepția părinților și profesorilor privind deschiderea școlii față de implicarea comunității în procesul decizional. Doar 23,2% din părinți sunt mulțumiți de oportunitățile acordate, în timp ce aproximativ 42,1% din cadrele didactice consideră că sunt create condiții pentru implicarea comunității în procesul decizional în școli. De asemenea, peste 37% din elevi cred că școala oferă oportunități pentru participare în luarea deciziilor. Totodată, majoritatea persoanelor chestionate susțin că sunt într-o oarecare măsură mulțumiți de posibilitățile care le sunt oferite pentru a participa la luarea deciziilor. Astfel, în linii generale, putem vorbi despre existența unui anumit grad de satisfacție din partea comunității față de deschiderea instituțiilor educaționale pentru antrenarea elevilor, părinților și profesorilor în procesul decizional.

Figura 1. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „Cum ai evalua oferirea posibilității de a participa la procesul de luare a deciziilor în școală?”, %

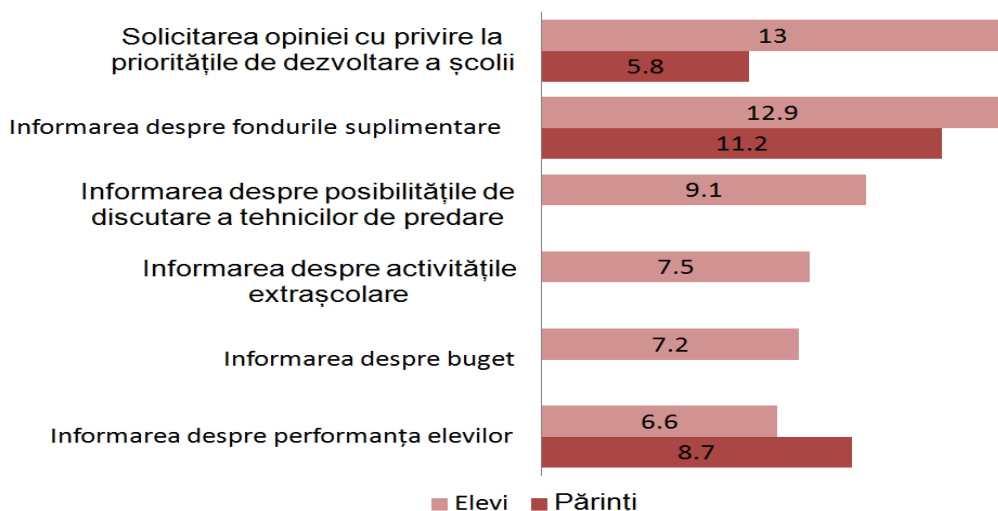

Sursa: datele din fișele de implicare, calculele EG

În linii generale, putem vorbi despre două categorii de factori care favorizează percepția privind implicarea în procesul decizional:

1. *Solicitarea opiniei cu privire la necesitățile și prioritățile de dezvoltare a școlii.* În fond, exprimarea sugestiilor privind dezvoltarea școlii este modalitatea directă prin care reprezentanții comunității pot influența deciziile ce sunt luate de administrația școlii;
2. *Comunicarea informațiilor privind diverse aspecte ale procesului educațional.* Cunoașterea obiectivă a condițiilor în care activează școala permite formularea unor propuneri consistente, care pot fi luate în considerație de administrația instituției educaționale.

Figura 2. Factorii ce influențează percepția elevilor și părinților despre posibilitatea acestora de a participa la toate etapele procesului de luare a deciziilor, %

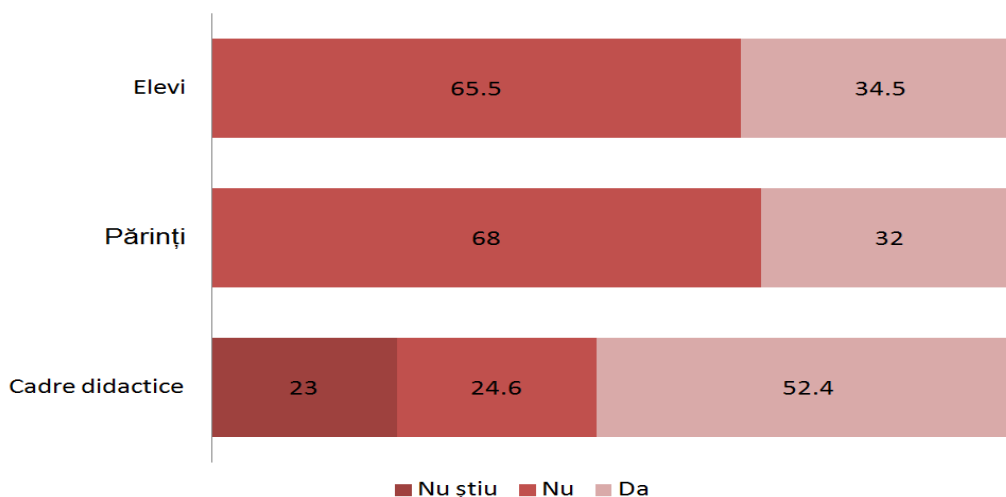

Sursa: calculele EG

În cazul elevilor, exprimarea opiniei determină îmbunătățirea percepției privind posibilitatea de influențare a procesului decizional cu 13%, iar pentru părinți acest factor are un impact de 5,8%. La acest

capitol, există o diferență semnificativă dintre răspunsurile oferite de elevi și părinți, pe de o parte, și cele acordate de profesori, pe de altă parte. Astfel, 2/3 din școlari și părinți au susținut că în decursul anului școlar precedent nu li s-a solicitat opinia, în timp ce peste jumătate din cadrele didactice au o părere diferită.

Figura 3. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „Pe parcursul anului precedent de studii, școala ți-a solicitat vreodată opinia cu privire la necesitățile școlii și prioritățile de dezvoltare?”, %

Sursa: datele din fișele de implicare, calculele EG

Informarea elevilor și părinților influențează pozitiv percepția privind posibilitatea acestora de a se implica în procesul de luare a deciziilor. Impactul asupra percepției variază între 6,6% (informarea despre performanța la studii) și 12,9% (informarea despre utilizarea fondurilor atrase suplimentar). Analiza particulară a fiecărui tip de informație furnizată denotă că cea mai bună comunicare este în cazul informării despre performanța elevilor (doar 40% din elevi și 9,6% din părinți sunt nemulțumiți) și despre activitățile extrașcolare (12,5% din elevi și 10,9% din părinți sunt nemulțumiți). Cel mai scăzut grad de informare se referă la aspectele financiare. În cazul comunicării despre buget mai puțin de o treime din elevi și puțin peste o cincime din părinți sunt mulțumiți, iar nivelul nemulțumirii este destul de înalt (14,4% la școlari și 11,8% la părinți). La fel, trebuie de menționat că în cazul informării despre utilizarea fondurilor suplimentare sunt cei mai mulți nemulțumiți (20,15% din elevi și 16,1% din părinți).

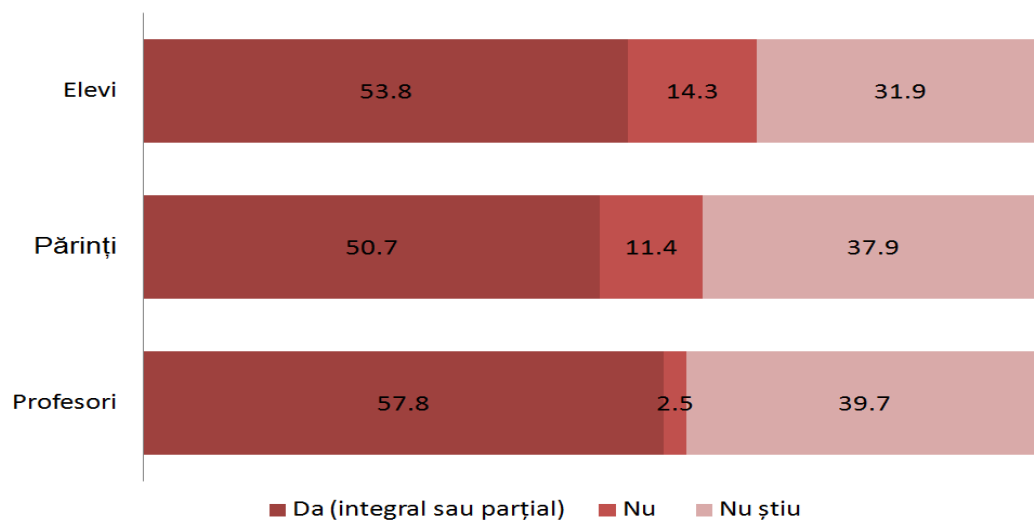
Tabelul 2. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „Cum evaluezi comunicarea informațiilor de către școală în ceea ce privește?”, %

Respondenți	Opțiunea	Bugetul și planificarea cheltuielilor	Utilizarea fondurilor suplimentare	Performanța elevilor	Discutarea tehnicilor de predare	Activități extrașcolare
ELEVII	Mulțumiți	30,6	32,7	41,5	32,5	43
	Mulțumiți într-o anumită măsură	55	47,3	48,5	53,7	44,6
	Nemulțumiți	14,4	20,1	10	13,7	12,5
PĂRINȚII	Mulțumiți	21,5	29,4	40,1	26,2	34,3
	Mulțumiți într-o anumită măsură	66,7	54,5	50,3	63,7	54,8
	Nemulțumiți	11,8	16,1	9,6	10,1	10,9

Sursa: datele din fișele de implicare, calculele EG

În general, elevii și părinții consideră că propunerile lor privind prioritățile de dezvoltare a școlii sunt îndeplinite. O opinie similară o au și profesorii. Peste jumătate din intervievați consideră că recomandările lor au fost realizate. Totuși, o treime din elevi și părinți nu știu dacă propunerile lor au fost îndeplinite, însă acest fapt, în mare parte, a fost cauzat de lipsa de interes din partea utilizatorilor de servicii informaționale. Astfel, 2/3 dintre respondenții ce nu știu dacă propunerea lor a fost îndeplinită, nu s-au interesat de acest fapt.

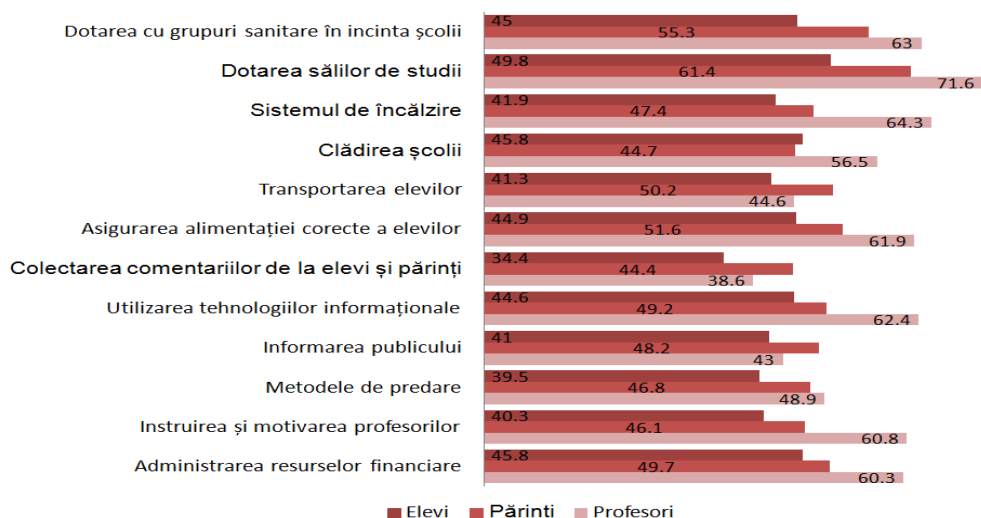
Figura 4. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „Au fost îndeplinite propunerile elevilor și părinților cu privire la necesitățile și prioritățile de dezvoltare a școlii?”, %

Sursa: datele din fișele de implicare, calculele EG

Aspectele care favorizează implicarea comunității în procesul decizional, cum ar fi colectarea comentariilor de la elevi și părinți sau informarea publicului, sunt considerate de către elevi, părinți și profesori domenii în care îmbunătățirea este necesară, însă nu prioritară. În linii generale, majoritatea respondenților consideră că prioritatea majoră o are infrastructura școlii. Cele mai multe persoane ce au fost chestionate (49,8% din elevi, 61,4% din părinți și 71,6% din profesori) consideră că în mod prioritar trebuie de îmbunătățit dotarea sălilor de studii. De asemenea, 55,3% din părinți și 63% dintre cadrele didactice cred că este importantă dotarea cu grupuri sanitare ce ar fi amplasate în incinta școlii, 64,3% din profesori susțin că modernizarea sistemelor de încălzire în școli este prioritară, iar 45,8% din elevi sunt de părere că renovarea clădirii instituției educaționale are un rol primordial. La fel, pentru majoritatea părinților este importantă siguranța și sănătatea elevilor. Drept urmare, peste jumătate din părinți consideră că ameliorarea transportării elevilor și asigurarea alimentației corecte sunt domenii prioritare. Asigurarea unei administrări mai calitative a resurselor financiare este un aspect ce are o mare semnificație pentru 45,8% din elevi.

Figura 5. Ponderea respondenților care consideră că îmbunătățirea domeniului este prioritară, %

Sursa: datele din fișele de implicare, calculele EG

Aspectele ce țin de îmbunătățirea infrastructurii școlii sunt considerate mai importante în mediul rural comparativ cu zonele urbane. Ponderea respondenților, care a considerat că dotarea sălilor de studii, renovarea clădirii școlare, modernizarea sistemului de încălzire și dotarea cu grupuri sanitare în incinta școlii sunt domenii ce trebuie de îmbunătățit în mod prioritar, a fost mai mare în mediul rural decât în orașe. O excepție face doar opinia profesorilor privind renovarea clădirii școlii. Astfel, aproape 2/3 din profesorii intervievați în orașe cred că repararea clădirii este prioritară, în timp ce la școlile din sate această cotă este de 55,1%.

Tablelul 3. Ponderea respondenților care consideră că îmbunătățirea infrastructurii este prioritară, aspecte comparative mediul rural vs mediul urban, %

RESPONDENȚI	DOTAREA SĂLILOR DE STUDII		CLĂDIREA ȘCOLII		SISTEMUL DE ÎNCĂLZIRE		DOTAREA CU GRUPURI SANITARE ÎN INCINTA ȘCOLII	
	Mediul rural	Mediul urban	Mediul rural	Mediul urban	Mediul rural	Mediul urban	Mediul rural	Mediul urban
ELEVI	52,5	45,9	50	39,7	43,5	39,5	49,2	38,9
PĂRINȚI	62,4	53,3	45,1	41,6	48,3	39,4	56,7	43,8
PROFESORI	73,2	61,2	55,1	65,3	66,7	49,0	65,7	44,9

Sursa: datele din fișele de implicare, calculele EG

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Fișele de implicare reprezintă un instrument util, care permite evaluarea satisfacției în procesul educațional. Datorită faptului că fișele de implicare favorizează elucidarea problemelor, acest instrument poate contribui la eficientizarea comunicării dintre diversele categorii implicate în procesul educațional: administrația școlii, cadrele didactice, părinții și elevii. De asemenea, fișele de implicare reprezintă o sursă de informare ce poate fi utilizată de factorii decizionali pentru formularea politicilor educaționale. Totodată, acest chestionar permite evaluarea implementării politicilor educaționale la nivel de comunități.

În linii generale, putem afirma că în eșantionul de școli analizate există o anumită satisfacere față de procesul educațional. Astfel, în mare parte elevii sunt mulțumiți de modul în care este planificat procesul de predare. De asemenea, majoritatea copiilor, părinților, dar și a profesorilor consideră că în școală elevii obțin cunoștințe relevante pentru viitoarele necesități de carieră.

În școlile ce au fost incluse în cercetare există o oarecare stare de satisfăcătoare privind posibilitățile de implicare în procesul decizional. Peste 80% din elevii și părinții intervievați sunt mulțumiți sau oarecum mulțumiți de condițiile create pentru a participa la procesul decizional. Drept urmare 89,8% din elevi și 88,5% din părinți fie participă activ, fie au o anumită implicare în luarea deciziilor. Peste jumătate din elevi și părinți au declarat că, în general, propunerile lor au fost realizate parțial sau integral. Însă, în același context, trebuie de menționat că doar o treime din elevi și părinți au răspuns că pe parcursul anului precedent de studii, li s-au solicitat opiniile referitor la necesitățile și prioritățile școlii. De asemenea, școala oferă comunității informații la un nivel acceptabil, deși accesul la informațiile financiare, în particular la cele care țin de utilizarea fondurilor suplimentare este mai dificilă. Nivelul de satisfacere față de comunicarea despre folosirea surselor financiare adiționale este comparabilă între comunitățile urbane și cele rurale. Astfel, sunt nemulțumiți de comunicarea despre utilizarea fondurilor suplimentare 20% dintre elevii chestionați în mediul urban și 20,1% din școlarii intervievați din sate. În cazul părinților, ce au completat fișele, ponderea celor nemulțumiți a constituit 15,3% în spațiul urban și 16,2% în zonele rurale .

În fond, respondenții consideră că condițiile oferite pentru implicarea în procesul decizional reprezintă anumite dificultăți, însă soluționarea acestora poate fi realizată nu în mod prioritar. Mai puțin de jumătate din persoanele intervievate consideră că aspectele ce țin de procesul decizional, cum ar fi informarea publicului sau colectarea comentariilor de la elevi și părinți, sunt domenii ce trebuie ameliorate în mod imperios. Pe de altă parte, mai mult de jumătate din respondenți au susținut că problemele ce țin de infrastructura școlii și de siguranța elevilor sunt cele mai importante și trebuie soluționate cât mai urgent. Această situație poate fi explicată, prin faptul că carențele ce țin de infrastructura fizică a instituțiilor de învățământ sunt cele mai vizibile pentru utilizatorii serviciilor educaționale. Trebuie de menționat că respondenții consideră că în toate domeniile sunt necesare îmbunătățiri, fapt ce denotă existența dificultăților în toate aspectele ce țin de procesul educațional. Astfel, în cazul tuturor aspectelor abordate în fișele de implicare peste 38% din intervievați au declarat că sunt necesare îmbunătățiri.

În baza analizei efectuate pot fi oferite următoarele recomandări:

- ✓ Pentru a spori informarea utilizatorilor serviciilor educaționale ar fi oportună lărgirea utilizării aplicațiilor electronice (pagina web, e-mail, etc.). Această abordare ar contribui și la o mai bună desfășurare a adunărilor școlare, deoarece participanții ar fi informați din timp. Totodată, în acest mod elevii și părinții ar putea fi informați despre soluționarea problemelor discutate la audierile publice școlare. Concomitent, este importantă consultarea opiniei părinților și elevilor privind tipul informației pe care ar dori să-l obțină cu regularitate din partea instituției;
- ✓ Totodată, este nevoie de a face informația cât mai inteligibilă pentru elevi și părinți. Pentru a oferi o claritate mai mare este binevenit să fie elaborată o scurtă notă, care să fie făcută public și care să includă versiunea succintă a proiectului bugetului, cu explicații privind cheltuielilor planificate. De asemenea, ar fi bine de identificat mecanisme prin care părinții sau elevii ar putea obține informații verbale despre situația bugetară a instituției educaționale (de exemplu, delegarea unei persoane care ar fi responsabilă de această sarcină);
- ✓ Deosebit de importantă este informarea despre resursele financiare ale școlii. În acest sens, pe lângă audierile publice, ar fi bine de oferit accesul liber pentru elevi și părinți la ședințele administrației școlilor, ce sunt dedicate discutării chestiunilor bugetare. În general, ar trebui de asigurat accesul beneficiarilor serviciilor educaționale la toate ședințele ce vizează activitatea școlii;
- ✓ La fel, se recomandă ca plățile făcute de părinți, sub formă de contribuții, precum și procurările de bunuri și servicii din contul acestor surse să fie însoțite de acte confirmative, iar recepționarea și cheltuirea acestor sume ar trebui contabilizată;
- ✓ Un alt aspect important ține de sănătatea și siguranța elevilor. În acest sens este necesar de oferit elevilor, dar și profesorilor, accesul la o alimentație sănătoasă, precum și de creat condiții sigure pentru transportarea copiilor cu vehiculul școlar.